

55 ГОДИНИ (1951-2006) ОТ СЪЗДАВАНЕТО НА КАТЕДРА „ГЕОЛОГИЯ И ПАЛЕОНТОЛОГИЯ” ПРИ МИННО-ГЕОЛОЖКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. ИВАН РИЛСКИ”, СОФИЯ

Милорад Вацев

Минно-геоложки университет, катедра Геология и палеонтология, София 1700

55 YEARS (1951-2006) SINCE THE FOUNDATION OF THE CHAIR "GEOLOGY AND PALEONTOLOGY" AT THE UNIVERSITY OF MINING AND GEOLOGY "ST. IVAN RILSKI", SOFIA

Milorad Vatsev

University of Mining and Geology "St. Ivan Rilski", Sofia 1700

Кратка историческа справка

През месец март 2006 г. се навършиха 55 години от създаването на катедра „Геология и палеонтология” (КГП) при Минно-геоложкия университет „Св. Иван Рилски” (МГУ) – София. Извървян е дълъг, труден и сложен път и това кратко изложение има за цел да посочи основните етапи на развитие, главните творчески направления и достижения.

Официалното създаване, оформяне и утвърждаване на катедрата има предистория, пряко свързана със създаването и оформянето на МГУ като висше учебно заведение (ВУЗ). Във Висшето техническо училище (ВТУ), основано през 1942 г. е предвидено създаването към Машинния факултет на отдел по минно инженерство, който по редица организационни, технически, икономически и кадрови проблеми е създаден по-късно, след приключването на Втората световна война. В този следвоенен период за възстановяването на България и развитието на живота, културата, индустрията, транспорта и селското стопанство са били нужни много високоподготвени, разнообразни специалисти. ВТУ се разширява и трансформира през 1945 г. в Държавна политехника. Тогава, а и след това на България са били нужни значителни енергийни източници и разнообразни минерални суровини (полезни изкопаеми). За кратко време са установени значителни перспективни площи за различни минерални суровини, провежда се и добив, а нуждата от геолози, минни инженери, обогатители, маркшайдери и други специалисти с висше образование нараства силно. До този момент в България такива специалисти не са подготвяни. В Софийския университет „Св. Климент Охридски” до тогава има катедра по „Геология”, но студенти са обучавани по специалността *Естествена история*, а по специалността *геология* – от 1947 г. Академичният съвет на Държавната политехника

взема решение през учебната 1947/48 г. за създаването на отдел по „Минно инженерство и инженерна геология” за подготовка на минни инженери, обогатители и инженер-геолози. Този отдел към Машинния факултет е създаден с указ № 9806 от 31.05.1950 г. на Президиума на Народното събрание и започва да действа през учебната 1950/51 г. с ръководител проф. Стефан Бошев. От учебната 1951/52 г. е в рамките на новосъздадения Химико-технологичен факултет, където проф. Ст. Бошев е декан. Специализираните катедри към този отдел в това число и КГП, са създадени и окончателно утвърдени със заповед № 958 от 09.03.1951 г. на Комитета за наука, изкуство и култура. Ръководител на катедрата е проф. Ст. Бошев. През 1953 г. с указ № 231 от 10.06.1953 г. на Президиума на Народното събрание Държавна политехника е разформирована и са създадени четири самостоятелни висши учебни заведения – институти. Оттогава Минно-геоложният институт се развива и утвърждава като самостоятелен ВУЗ, преименуван е във Висш Минно-геоложки институт през 1965 г. и трансформиран в университет през 1995 г. При създаването му в Геологопроучвателния факултет са формирани специалностите: *Геология и проучване на полезни изкопаеми*, *Инженерна геология и хидрогеология*, *Геофизични методи на проучване* и *Техника на проучването*. Те се оказаха и утвърдиха във времето като напълно удачни и правилни.

В исторически аспект, преподаването на геоложки и геоморфоложки дисциплини е започнало в Строителния отдел на ВТУ още при неговото създаване през 1942 г., а след това и в рамките на Държавната политехника. То е провеждано в катедра „Пътища и железници”, където Васил Арnaudов е доцент по геология и петрография (1942-1946) и чете лекции по петрография, но умира през 1946 г. Ст. Бошев е асистент от 1942 г., а д-р Еким Бончев като хоноруван доцент е четял лекции по геология (1942-1944). След края на Втората световна война (1945 г.) се

разширява броят на преподаваните геоложки дисциплини на строителните инженери, а съответно и на преподавателския състав. Тук постъпват на работа нови специалисти геолози. През учебната 1946/47 г. лекциите по петрография води доц. Георги К. Георгиев. Ръководител от 1947 г. е доц. Ст. Бошев. Андрей Янишевски от 1947 до 1949 г. е доцент по рудни находища. Постъпват на работа като асистенти Анастас Демирев (1945 г.), Радослав Христов (1946 г.), Вълко Трошанов (1947 г.), Георги К. Георгиев (1949 г.). Редица от тези специалисти разработват и защитават докторски (кандидатски) работи и по-късно работят в различни катедри от МГУ. Първоначалният основен преподавателски състав на катедрите от Геологопроучвателния факултет при МГУ се формира в интервала от 1950 до 1960 г.

Основни направления в учебната дейност и структура на катедрата

КГП е в рамките на Геологопроучвателния факултет при МГУ. След някои промени в названията и създаването на нови специалности, сега студенти се обучават по следните специалности: *Геология на минералните ресурси, Хидрогеология и инженерна геология, Приложна геофизика, Сондиране и добив на нефт и газ, Екология и опазване на околната среда, Геология и геоинформатика*. Последната специалност е към КГП и е създадена през 2003 г. Основната геоложка подготовка на студентите, а също така на специализанти и докторанти (аспиранти) от тези специалности и на студентите от специалностите от Минно-технологичния и Минно-електромеханичния факултет, е осъществявана от преподавателския колектив на катедрата.

Учебната дейност е основна дейност и съставянето, и разработването на учебните планове и програми, тяхното реализиране чрез лекционните курсове и работата със студентите в залите, лабораториите и на терена (учебните практики), ръководството на курсовите работи, проекти и дипломни работи, изготвянето на учебници и учебни помагала за упражнения и учебни практики са основни задачи при обучението. Основните геоложки дисциплини, преподавани от преподавателския колектив на катедрата са: обща геология (проф. д-р Р. Христов, доц. д-р П. Бакалов, доц. д-р К. Кръстев), палеонтология (проф. Б. Страшимиров, доц. д-р Д. Синьовски), стратиграфия (доц. д-р М. Вацев, доц. д-р Д. Синьовски), исторична геология (проф. Ст. Бошев, проф. д-р М. Вергилова, доц. д-р М. Вацев, доц. д-р Д. Синьовски), структурна геология и геотектоника (проф. д-р Ст. Зафиров, доц. д-р М. Антонов), геоморфология и кватернерна геология (проф. д-р Р. Христов, доц. д-р П. Бакалов, проф. д-р Х. Спиридонов), полева геология (геолошко картиране) (проф. д-р Ст. Зафиров, доц. М. Моев, доц. д-р В. Желев), фациален и палеогеографски анализ (доц. д-р М. Вацев), седиментни геокomплекси от България (доц. д-р М. Вацев) и регионална геология (геология на България) (проф. д-р Ст. Зафиров, доц. М. Моев, доц. д-р В. Желев), а през настоящия век още: геоложка компютърна графика (доц. д-р Д. Синьовски), географски информационни системи (доц. д-р К. Попов), компютърна обработка на геоложка информация (ас. Ст. Начев).

Кратки курсове по геология и смесени курсове от някои от тези дисциплини се преподават на редица специалности от Геологопроучвателния, Минно-технологичния и Минноелектромеханичнен факултет, както и на обучаваните специалности в колежа в гр. Кърджали. Преподаватели от катедрата вземат участие и в провеждането на специализирани курсове за повишаване и осъвременяване подготовката на специалисти, завършили преди години.

Нов момент от развитието на учебната работа при КГП, а също и за другите катедри от МГУ, е свързан със създаването и реализирането на обучението на три степени: бакалаври, магистри и доктори от 2003 г. Съставени, обсъждани и приети са нови учебни планове и програми, и в това направление към катедрата е разработена и въведена новата магистърска програма по *Регионална геология* и новата специалност *Геология и геоинформатика* с професионална квалификация *геолог-информатик*. Тук основната цел на обучението е студентите да придобият знания и умения за работа по широк профил в областта на геологията, минералните суровини и околната среда в съчетание с добра езикова подготовка и надеждни познания в областта на съвременните информационни технологии за събиране, обработка, съставяне, съхранение и систематизиране на геоложка информация и приложението за информационно осигуряване на всякакъв вид геоложки дейности, научните изследвания в областта на геоложките науки и оценка, и опазване на околната среда, съгласно геоложките предпоставки и дадености, и съвременните изисквания.

Във връзка с учебната и научноизследователската дейност към катедрата са създадени и функционират две специализирани лаборатории: микропалеонтоложка лаборатория и лаборатория по фациален анализ. В учебните зали са поставени и използвани при обучението малки специализирани учебни сбирки. В учебните занятия са използвани бинокулярни лупи, микроскопи, учебни геоложки карти и разрези, космически и аерофотоснимки и други необходими материали, а сега GPS приемници, дигитални камери, компютри и специализирани информационни системи. Преподаваните дисциплини се онагледяват с добре разработени графични материали, нови геоложки, тектонски, геоморфоложки карти и др. Лекциите и упражненията са били подпомагани от серии от учебни сбирки, диапозитиви, киномашини за учебни и специализирани филми, а през настоящия век е създадена и мултимедийна зала, оборудвана на съвременно ниво. В края на миналия век към катедрата е създадена и лаборатория по ГИС, а по-късно през 2003 г. и учебна лаборатория по геоинформатика, оборудвана със съвременна компютърна техника и специализиран софтуер.

Специализираните и непрекъснато нарастващи геоложки сбирки са обединени и през 1959 г. е създаден геоложки музей по „Геология и палеонтология“ с колекции от минерали и скали, както и такива по палеонтология, исторична геология, геология на България. Понастоящем фондът на тези музейни сбирки е над 9000 екземпляра. При неговото първоначално създаване през 50-те години са използвани сбирки от Германия, Русия (тогава СССР) и България, както и редица лични сбирки и дарения. По-късно са създадени и специализирани палеонтоложки и геоложки сбирки, дарени от преподаватели от катедрата,

геолози и палеонтолози, и граждани от България и чужбина. В края на 80-те години на миналия век специализираните сбирки са подредени в ново помещение и юридически е оформен Геоложки музей при Минно-геоложкия университет с два отдела: *Минералогия и петрография, Геология и палеонтология* с образци от всички континенти.

Подготвени и издадени са над 30 броя учебни пособия – учебници, практически ръководства за упражнения и теренна работа. Много от тях със съответните подобрения и допълнения са преиздавани неколкратно. В последните години се разработват и учебни пособия за електронно обучение и се въвеждат съвременни информационни системи.

За провеждането на учебните практики по дисциплини, преподавани в катедрата, е създаден и оборудван учебен полигон в с. Лютиброд.

Академичен състав. От създаването на катедрата през учебната 1950/51 г. преподавателският състав на катедрата се е променял и развивал, съобразно развитието на учебната дейност и съобразно действащите и усъвършенствани във времето учебни планове и програми, както и научните достиженията в геологията.

Ръководители на КГП са били последователно: проф. Ст. Бошев (1951-1972), проф. Б. Страшимиров (1972-1985), проф. д-р М. Вергилова (1985- 1990), доц. д-р М. Антонов (1990-1999) и доц. д-р Д. Синьовски (от 1999 до сега).

Академичният състав на катедрата през отделните етапи е бил следният:

- края на 50-те години – проф. Ст. Бошев, доц. д-р Р. Христов, доц. Б. Страшимиров, доц. д-р Ст. Зафиров, асистенти: Ив. Вутов, М. Вергилова и М. Моев.
- края на 70-те години – проф. Б. Страшимиров, проф. д-р Р. Христов, проф. д-р Ст. Зафиров, доц. д-р М. Вергилова, доц. М. Моев и асистенти д-р М. Вацев, М. Антонов, П. Бакалов, К. Кръстев и д-р Й. Малайков.
- края на 90-те години – доц. д-р М. Вацев, доц. д-р М. Антонов, доц. д-р К. Кръстев, доц. д-р В. Желев, доц. д-р Д. Синьовски и асистенти д-р Г. Айданлийски, д-р Т. Илиева, д-р Д. Антонова, д-р К. Шипкова и С. Севданов.
- края на 2006 г. – доц. д-р К. Кръстев, доц. д-р В. Желев, доц. д-р Д. Синьовски и асистенти д-р Г. Айданлийски, д-р Д. Антонова, д-р К. Шипкова, С. Севданов, д-р Б. Велчев, Ст. Начев и Е. Илиева; хонорувани преподаватели проф. д-р Х. Спиридонов, доц. д-р П. Бакалов, доц. д-р М. Вацев и доц. д-р М. Антонов.

През разглеждания период в катедрата са работили 5 професори, 7 доценти, броят на асистентите е бил около 5-6 души, като те винаги са внасяли нови подобрения в практическите занятия. От членовете на катедрата 12 души притежават научната степен „доктор“ като трима са получили тази степен преди да постъпят в МГУ, а останалите я придобиват тук.

Организационна дейност. Членовете на катедрения колектив в една или друга степен са участвали в ръководството на факултета и университета. Ярък пример в това отношение е проф. Ст. Бошев, който като ръководител на катедрата е участвал активно в нейното създаване, развитие и укрепване. Твърде съществени са и неговите приноси за създаването и утвърждаването на МГУ като ВУЗ. Той е работил активно за създаването и утвърждаването на академичен стил и традиции в учебната, научноизследователската и административната

дейност – бил е ректор (1959-1962), зам.ректор (1954-1959), декан на ГПФ (1953-1954). Проф. Б. Страшимиров – заместник ректор (191962-1963), декан на ГПФ (1959-1962, 1972-1977), заместник декан на ГПФ (191958-1959). Проф. Р. Христов – заместник декан на ГПФ (1966-68). Доц. М. Моев – декан на ГПФ (1979-1982). Доц. К. Кръстев – заместник декан (1991-1993). Доц. Д. Синьовски – заместник декан на ГПФ (1995-1999). Доц. М. Вацев – ръководител ЦНИЛ „Геохимия“ (1984-1989).

Научноизследователска дейност

Професорите, доцентите, асистентите и научните сътрудници от катедра „Геология и палеонтология“ продължават и разширяват традициите в българската геология при което провежданите научни геоложки изследвания по направления съвпадащи с водените от тях основни учебни дисциплини. Научноизследователската дейност е провеждана в направленията: палеонтология и стратиграфия, регионална геология и структурна геология, кватернерна геология и геоморфология.

Палеонтология и стратиграфия. Редица изследвания в палеонтологичното и стратиграфското направление са посветени на изучаването на фораминифери, нано и диатомейна флора, бивалвии, гатроподи, фосилни риби, бозайникова фауна, листопадна фосилна флора и други. Общо тези изследвания са имали за задача изясняването на таксономия, биостратиграфия и палеоекология. Проф. Б. Страшимиров е изучавал активно неогенски брахиоподи и бивалвии и основната част от данните са систематизирани и обобщени съвместно със ст.н.с. Е. Коюмджиева в специален том от поредицата *Фосилите на България*, том 7 – *Кримокавказски тип тортон* (1960). По-късно продължава тези изследвания и изучавайки и фораминифери, и отоли, допринася за изясняването на стратиграфията на неогенските последователности от Северна България. Проф. М. Вергилова е изследвала кредни, а след това и юрски белемнити като разработва и зонална подялба в паралел с налична такава по амонити. Данните са отразени в поредицата *Фосилите на България*, том 4-а - *Долна креда. Белемнитиди* (1970). С. Джуранов изучава палеогенски фораминифери от Североизточна България, продължава тези изследванията, но напуска МГУ през 1989 г. При изследване на палеогенските седименти от Падежкия басейн, извършено от М. Вацев са установени за първи път фораминифери, които са определени от С. Джуранов и е доказано за първи път наличието на средноеоценски и се уточняват данните за разположените над тях късноеоценски седименти. Д. Синьовски изучава за първи път в България къснокредни нанофосили и при изследванията са обхванати къснокредни последователности от СИ, СЗ и Ю България и е създадена надеждна база за тяхната корелация. Т. Илиева изследва къснокредни и дански ехиниди от Северна България и отделя биостратиграфски зони по тях, но след това (2003 г.) напуска катедрата. Б. Вълчев изучава палеогенски фораминифери от СИ България, а сега и къснокредни такива от С България. Н. Мочурова като аспирант изследва къснокредни брахиоподи от Северна България, характеризира микроструктурата им и измененията при еволюционното развитие.

Регионални стратиграфски изследвания са провеждани от редица членове на катедрата в определени площи и райони. В по-ново време след съставянето на Международния и Българския стратиграфски кодекс, стратиграфските изследвания, имат по-конкретен характер в литостратиграфско и циклостратиграфско направление. М. Вацев провежда системни комплексни литоложки, генетични (фациални) и стратиграфски изследвания и провежда литостратиграфско и циклостратиграфско разчленяване и корелация на седиментите от редица палеогенски и неогенски грабенови басейни от Ю България, привежда нови биостратиграфски данни по установени от него разнообразни палеонтоложки материали, определени от изтъкнати наши и чужди специалисти при което са установени и нови видове за България и за науката. М. Вацев е основоположник на диатомейния анализ в България със съвместните си работи със специалист по диатомейната флора от Московския държавен университет. Той е изучавал и палеогенските вулкани от Западните и Централните Родопи и изяснява тяхната стратиграфска позиция и разчлененост, техните петрографски, петрохимични и генетични особености, а също така и на асоцииращите с тях пизолитови туфи. Изучавал е и свлачищата в Местенския грабен. Г. Айданлийски провежда комплексни литоложки и генетични (фациални) изследвания на долнотриаските седименти от района на Западна Стара планина доразработва и уточнява циклостратиграфията и корелацията на тази последователност, представени в отделни, често отдалечени площи.

Регионално-геоложки изследвания. Тук попадат преобладаващата част от ранните публикации на редица членове на катедрата (Ст. Бошев, Ст. Зафиров, Р. Христов, Б. Страшимиров), а също и на техни колективни работи, в които се разглежат и уточняват по-конкретни стратиграфски въпроси, нужни за разглеждане на геоложкия строеж на различни райони. Ст. Бошев изучава геоложкия строеж на участъци от Централна Стара планина и Средногорието, а в съвместна работа с М. Вацев изследвайки и обобщавайки данните за къснокредните флишки седименти от Средногорието и Източна Стара планина, отбелязват миграцията на флишката седиментация от юг на север през късната креда и ранния палеоцен. Ст. Зафиров допринася за изясняването на геоложкия строеж, а също така и привързаността на наличните минерални суровини за редица райони в България както и на взаимоотношенията и строежа на някои тектонски единици. М. Моев е работил съвместно с други членове на катедрата за изясняване геоложкия строеж райони от Средногорието и Източна Стара планина и провежда самостоятелно изследвания в района на планината Голо бърдо и Радомирското поле. В относително по-късните колективни работи на членове на катедрата по-ясно се открояват специализираните изследвания и ясни обосновки, и резултатите от тези работи са високо оценявани от по-късни изследователи; примерно работите относно Централното Средногорие и Източна Стара планина. В. Желев провежда комплексни изследвания на Витоша и способства за изясняването на стратиграфските взаимоотношения на кредните седиментни и вулкански скали, и последователностите от Витошкия плутон. Д. Синьовски съвместно с М. Антонов и съавтори привежда много нови данни за строежа и

развитието на Челопешкия район и Източна Стара планина. Провеждал е геоложко картиране в Куба и интерпретира данни от геоложкия строеж.

К. Шипкова изучава структурите и деформациите на метаморфитите от района на Рила планина. Ст. Начев с колектив работи относно обработка на геоложките данни и съставянето на геоложки карти.

Р. Христов провежда изследвания на геоложкия строеж, речните тераси и геоморфологията на редица площи от България като конкретните приноси са специфични. П. Бакалов самостоятелно и в съавторство е изучавал и разчленявал неогенски последователности от басейни от ЮЗ България и характеризира литостратиграфски единици и единици, ограничени от несъгласия. По договорна тематика е провеждал работи за търсенето на разсипно злато сред неогенски и кватернерни седименти, като са изяснявани обстановките, благоприятни за неговото натрупване. Паралелно с това К. Кръстев е изследвал морфологията и геохимията на този тип злато от различни находища.

В края на миналия и началото на настоящия век, колектив от катедрата с ръководител В. Желев разработва проект за *Геоложките феномени в България*. Създаден е регистър и кадастър на геоложките феномени, разработена е оригинална методика за оценка на геоложките феномени, предложен е и национален геопарк „Искърски пролом“, а данните и предложенията са публикувани у нас и в чужбина. Членове на катедрата чрез консорциума „Геокомплекс“ ООД – София, участват в геоложките работи по съставянето на *Геоложка карта на България* в М 1: 50 000.

Структурна геология. Специализирани изследвания по структурна и регионална геология се провеждат през 70-те и 80-те години от млади специалисти от катедрата. М. Антонов работи в направлението на структурната геология на Етрополския дял на Стара планина, а по-късно в колективни работи изследва стратиграфските и структурните единици от различни райони от Стара планина и Средногорието. Последните му работи се отнасят до структурната геология на палеозойските комплекси и взаимоотношенията между високо и нискометаморфните комплекси от България. Й. Маляков провежда петроложки и структурни изследвания на слабометаморфозирани и тектонски променени комплекси от ЮЗ България.

Общият брой на публикациите на членовете на катедрата е над 400 броя.

Студентска научноизследователска дейност. През 70 и 80-те години когато са разработвани редица научноизследователски договори или проекти в работата са участвали активно и студенти. На студентски научни конференции студенти, работещи към катедрата са класирани на първите места. През 2000-та година към катедрата е основана студентска група на Американската асоциация на петролните геолози (AAPG), която провежда срещи с наши и чужди специалисти, теренни изследвания, семинари и обмен на информация с аналогични групи от други страни. Групата е била най-активна през 2002 г. и е получила награда от асоциацията, работи активно и сега, а разработена тема от студент е най-високо оценена през 2006 г.

Международна дейност

Преобладаващата част от членовете на катедрата относно учебната и научноизследователската дейност системно са обменяли опит и са ползвали учебни програми, учебни пособия, опит и методика на преподаването и изследванията при създаването, комплектоването и развитието на катедрата. Значителна част от учебните сбирки по палеонтология и преди всичко по исторична геология са дарени от учебни заведения от бившия СССР – Московският геолого-разведочен институт (МГРИ) по-късно е университет. Всички преподаватели, постъпили в катедрата до 1990 г. са били на специализация при професори и доценти от този университет и в Московския държавен университет. М. Вацев е разработил и защитил докторска (кандидатска) работа в Московския държавен университет, а също и постградуационна специализация. Научноизследователски проекти са разработвани съвместно от преподаватели и научни сътрудници от МГРИ и МГУ – София. Гости на КГП са били професори и доценти от МГРИ, Московския държавен университет, които са изнасяли лекции и пред студенти. Обменян е опит и информация и с университети от страни от Източна Европа – Чехия, Словакия, Германия (бивша ГДР), Унгария, Сърбия, Румъния и Гърция. Членове на катедрата са взели участие с доклади и на конгреси на Карпато-балканската геоложка асоциация, на Международни геоложки конгреси и по разработването на Международни геоложки проекти.

След годините на застой през 90-те години КГП развива отново активна научноизследователска и учебна дейност, като са осъществени специализации в престижни университети от страни от Западна Европа – Грайфсвалдския университет в Германия, Лиможкия университет във Франция, Католическият университет в Льовен, Белгия, Карловският университет в Чехия, Хериод-Ват в Единбург, Шотландия. Членове на катедрата са взели участие отново и в конгреси на Карпато-балканската геоложка асоциация, на Международни геоложки конгреси и разработването на Международни геоложки проекти – един по програмата ТЕМПУС, част от проект по програмата ФАР, един по направлението IGCP и проекти с международно участие по линията на МОН.

През 2002 г. КГП е била домакин на курс на Международната седиментоложка асоциация, реализиран в сътрудничество с Университета във Фрибург, Швейцария и Империял Колидж – Лондон, Великобритания.

Членове на катедрата са работили в редица страни: Алжир, Куба, Монголия, Грузия, Армения и Кипър. Някои са консултанти и/или участници в проекти на чуждестранни фирми, работещи в България и чужбина.

Обобщение

Изминалите 55 години от създаването на катедра „Геология и палеонтология“ при Минно-геоложкия университет „Св. Иван Рилски“ в София, маркират един сравнително дълъг и труден път на създаване, развитие и достижения. Първият етап обхващащ 50 и 60-те години на миналия век е етап на създаване, изграждане и утвърждаване на катедрата и на възпитаниците на този университет. Провежданите научни изследвания от членовете на катедрата допринасят за изясняването на геоложкия строеж на части от редица райони в това число и с оглед на минералните суровини. Този подход при геоложките изследвания тогава е широко възприет и реализиран в цяла България.

Вторият етап обхваща 70-те и 80-те години и се характеризира със засилване на специализацията при подготвянето на студентите и провеждането от колективи от разнородни специалисти на комплексни геоложки изследвания по редица договори (проекти) с производствени организации, а също и по международни проекти. Съществено значение има и укрепването на Научноизследователския сектор при МГУ и на ЦНИЛ „Геохимия“. Резултатите от изследванията допринасят за изясняването на редица черти и особености от геоложкия строеж на значителни площи и важни райони в геолошко и практическо значение относно минерални суровини в дълбочина, и провеждането на корелация и сравнителен анализ с райони от съседни и по-отдалечени страни. В катедрата активно работят няколко млади специалисти, които провеждат системни специализирани изследвания, разработват и защитават докторски работи.

За третият етап е характерно, че след продължителния застой и неорганизиран преход през 90-те години, учебната и научноизследователската дейност сега се реорганизира съгласно съвременните изисквания. Обучението на студентите се извършва по тристепенна система: бакалаври, магистри и доктори, при КГП е създадена нова специалност *Геология и геоинформатика*. Разработват се проекти финансирани по различни направления, разработен е кадастър на природните феномени в България, отделен и характеризирани е геопарк „Искърски пролом“, работи се и по изготвянето на *Геоложка карта на България* в М 1: 50 000.

Неголемият преподавателският колектив на КГП със своята учебнопреподавателска и научноизследователска работа допринася за нарастването авторитета на МГУ и на българската геоложка общност.